

CONSILIUL EUROPEI

CONSILIUL CONSULTATIV AL JUDECĂTORILOR EUROPENI (CCJE)

Strasbourg, 6 Noiembrie 2020

Opinia CCJE Nr.23 din 06.11.2020

ROLUL ASOCIAȚIILOR DE JUDECĂTORI ÎN SUSȚINEREA INDEPENDENȚEI JUDECĂTOREȘTI

Traducere: judecător Victoria Sanduța

I. Introducere

1. În conformitate cu mandatul dat de Comitetul Miniștrilor, Consiliul consultativ al judecătorilor europeni (CCJE) a pregătit avizul cu privire la rolul asociațiilor de judecători în sprijinirea independenței judiciare.
2. Prezentul aviz a fost pregătit pe baza avizelor CCJE anterioare, Carta Magna a Judecătorilor (2010) și instrumentele relevante ale Consiliului European, în special Carta europeană a statutului judecătorilor (1998) și recomandările Comitetului Miniștrilor CM / Rec (2010) 12 privind judecătoria: independență, eficiență și responsabilități și CM / Rec (2007) 14 privind statutul juridic al organizațiilor non-guvernamentale din Europa, Raportul Comisiei Europene pentru Democrație prin Lege (Comisia de la Veneția) privind libertatea de exprimare a judecătorilor (CDLAD (2015) 018), Liniile directoare comune privind libertatea asociațiilor din Veneția, Comisia și Oficiul OSCE pentru instituții democratice și drepturile omului (OSCE / ODIHR). De asemenea, a luat în considerare principiile de bază ale ONU privind independența sistemului judiciar, principiile de conduită judiciară de la Bangalore, Carta universală a judecătorului a Asociației Internaționale a Judecătorilor, primul raport al raportorului special al ONU pentru drepturile la libertatea de întrunire pașnică și de asociere din 21 Mai 2012 (A / HRC / 20/27) și al treilea raport din 24 iunie 2019 al Raportorului Special al ONU

privind independența judecătorilor și avocaților care se ocupă cu apărarea libertății de exprimare, de asociere și întrunire pașnică de către judecători și procurori.

3. Avizul ține cont, de asemenea, de răspunsurile membrilor CCJE la chestionarul cu privire la rolul asociațiilor de judecători în susținerea independenței judecătorești și de rezumatul acestor răspunsuri și proiectul preliminar întocmit de expertul desemnat de Consiliul Europei, judecătorul Gerhard REISSNER¹.

II. Domeniul de aplicare al Opiniei

4. În 12 din cele 35 de state membre, care au răspuns la chestionar, există doar o singură asociație a judecătorilor. În majoritatea acestor state membre, există mai multe asociații a judecătorilor.
5. Sondajul din statele membre a arătat că există o mare varietate de asociații ale judecătorilor. Calificările lor pentru aderare sunt diferite, obiectivele lor sunt diferite și dimensiunea și reprezentativitatea lor variază foarte mult.
6. Unele asociații sunt deschise numai judecătorilor de la un anumit nivel de instanță, de ex. judecătorii Curții Supreme au uneori asociația lor separată. Altele sunt compuse din judecători ai unei anumite specializări. Cele mai răspândite asociații de acest tip sunt asociațiile de judecători ai instanțelor administrative. Există și asociații ale femeilor judecătore². Totuși, în majoritatea cazurilor, asociațiile permit tuturor judecătorilor să devină membri.
7. Apartenența la toate tipurile de asociații este voluntară. Prin urmare, dimensiunea asociației în ceea ce privește numărul de membri poate fi destul de diferită și - ceea ce este și mai important - reprezentativitatea unei asociații, care este raportul dintre judecătorii care sunt membri ai asociației în comparație cu toți judecătorii care ar putea fi membrii asociației respective, variază considerabil.
8. Asociațiile de judecători pot avea personalitate juridică. Majoritatea sunt înființate în conformitate cu o lege națională privind asociațiile civile. Asociațiile pot fi, de asemenea, constituite și ca grupuri informale de judecători.
9. Toate asociațiile de judecători oferă o rețea și o platformă pentru schimb și comunicare între membrii lor. Principalele obiective ale mării majorități a asociațiilor sunt să promoveze și să apere independența judecătorilor și statul de drept și să protejeze statutul și condițiile adecvate de lucru ale judecătorilor. Alte obiective importante sunt instruirea judecătorilor, etica judecătorilor și contribuția la reformele judiciare și la legislație.
10. În scopul prezentului aviz, asociațiile de judecători sunt autonome, non-profit, organizații cu sau fără personalitate juridică compuse din membri care în mod voluntar solicită calitatea de membru.
11. În majoritatea asociațiilor, calitatea de membru este deschisă judecătorilor, inclusiv, judecătorilor în demisie. În unele asociații, candidații la funcția de judecător și asistenții judiciari ar putea deveni membri. În unele asociații, mai ales dacă există o carieră comună pentru judecători și procurori, și procurorii pot fi membri.

¹ Judecătorul REISSNER a fost Președintele CCJE în 2012-2013 și un membru de lungă durată al Grupului de lucru CCJE.

² Existența asociațiilor de femei judecătore a fost raportată de Bosnia și Herțegovina, Italia, Slovacia, Ucraina și Regatul Unit.

III. Cadrul internațional și european

12. Declarația universală a drepturilor omului³, Pactul internațional cu privire la Drepturile civile și politice (ICCPR)⁴ și Convenția europeană pentru protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (CEDO)⁵ acordă tuturor dreptul de a se asocia, care reprezintă dreptul de a forma și de a adera la asociații.
13. Ca toți indivizii, judecătorii se bucură de aceste drepturi fundamentale, care sunt protejate de documentele menționate mai sus⁶. În exercitarea dreptului lor la libertatea de întrunire pașnică, judecătorii ar trebui să aibă în vedere responsabilitățile lor și să evite situațiile care ar putea fi considerate incompatibile cu autoritatea instituției lor sau incompatibile cu datoria lor de a fi și de a fi percepuți ca independenți și imparțiali⁷.
14. Dreptul de asociere nu este numai în interesul unui judecător personal. În ceea ce privește judecătorii, acest drept este în interesul întregului sistem judecătoresc. Dreptul judecătorilor de a se asocia este garantat în mod explicit în Principiile de bază ale ONU pentru independența sistemului judiciar⁸, Principiile de conduită judiciară de la Bangalore⁹ și Carta universală a judecătorului¹⁰.
15. În Europa, dreptul de a forma asociații de judecători a fost dezvoltat în continuare în 1998 de către Carta europeană a statutului judecătorilor¹¹ și în 2010 prin Recomandarea (2010)12 a Comitetului Miniștrilor Consiliului Europei pentru Judecători, Independență, Eficiență și Responsabilități (Recomandarea (2010) 12)¹² și de către CCJE Magna Carta a Judecătorilor (Principii fundamentale)¹³. Carta europeană subliniază contribuția asociațiilor de judecători la apărarea drepturilor conferite judecătorilor conform statutului lor. Recomandarea (2010) 12 repetă acest lucru și numește cel mai important element al statutului unui judecător, care este independența, și adaugă ca o sarcină suplimentară - promovarea statului de drept. Magna Carta a Judecătorilor abordează acest obiectiv ca „apărare a misiunii sistemului judiciar în societate”. Astfel de evoluții în ceea ce privește extinderea sarcinilor pot fi văzute și atunci când se analizează obiectivele asociațiilor de judecători, unde astăzi se concentrează din ce în ce mai mult pe statutul judecătorilor, însoțite de o conștientizare la fel de puternică a creșterii respectului pentru Statul de Drept.

IV. Raționamentul și obiectivele asociațiilor de judecători

³ Declarația universală a drepturilor omului adoptată de Adunarea Generală a ONU la 10 decembrie 1948, Articolul 20/1.

⁴ Pactul internațional privind drepturile civile și politice adoptat de Adunarea generală a ONU la 16.12.1966.

⁵ Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (din 4.11.1950), articolul 11/1.

⁶ Avizul nr. 3 al CCJE (2002) privind principiile și regulile care guvernează conduita profesională a judecătorilor, în special etică, comportament incompatibil și parțialitate, paragraful 27.

⁷ Comparați și cu al treilea raport al raportorului special al ONU privind independența judecătorilor și avocaților cu privire la exercitarea libertății de exprimare, de asociere și de întrunire pașnică de către judecători și procurori, 24 iunie 2019, Recomandarea 107.

⁸ Principiile de bază ale ONU privind independența sistemului judiciar (aprobate de Adunarea Generală din 29.11.1985) alin. 9.

⁹ Principiile de conduită judiciară de la Bangalore, Principiile 4-6.

¹⁰ Carta universală a judecătorului (adoptată de IAJ la 14.11.2017) Articolul 3/5.

¹¹ Carta europeană a statutului judecătorilor: principii 1.7 și 1.8.

¹² Recomandarea (2010) 12, paragraful 25.

¹³ Magna Carta a Judecătorilor CCJE (Principii fundamentale) (17.11.2010), paragraful 12.

16. Judecătorii sunt pilonii de bază în cadrul Statelor construite pe democrație, Statul de Drept și drepturile omului¹⁴. Este o consecință logică a acestui rol ca cele menționate mai sus în Documentele europene de stabilire a standardelor au fost luate în vedere și în statutele multor asociații ale judecătorilor din Statele membre, care exprimă ca obiective centrale două obiective prioritare: 1) stabilirea și apărarea independenței justiției; 2) încurajarea și îmbunătățirea statului de drept. Ambele obiective favorizează exercitarea efectivă a dreptului fundamental la un proces echitabil de către un tribunal independent și imparțial, stabilit la articolul 6 din CEDO.
17. Primul obiectiv pentru o asociație de judecători, de stabilire și apărare a independenței, cuprinde printre alți factori apărarea judecătorilor și a sistemului judiciar împotriva oricărei încălcări a independenței, pretinzând resurse suficiente și condiții de muncă satisfăcătoare, care vizează remunerarea adecvată și securitatea socială, respingerea criticilor și atacurilor incorecte împotriva justiției și a judecătorilor individuali, stabilirea, promovarea și implementarea standardelor etice și protejarea nediscriminării și a echilibrului de gen.
18. Al doilea obiectiv pentru o asociație de judecători, promovarea și îmbunătățirea supremației legii (statului de drept), cuprinde printre alți factori care contribuie la formare, schimb și partajare, cunoștințe și cele mai bune practici, contribuind la administrarea justiției împreună cu cei care sunt responsabili pentru aceasta, contribuind la reformele sistemului de justiție și elaborarea legilor, promovarea cunoștințelor și informațiilor în mass-media și pentru publicul larg despre rolul judecătorilor, al sistemului judiciar și al statului de drept.
19. Obiectivele menționate până acum nu sunt exclusiv obiective ale asociațiilor de judecători. Mai mulți alți actori din și din afara sistemului de justiție joacă un rol în atingerea lor. Pentru a reuși, respectul reciproc, deschiderea, sprijinul și cooperarea vor fi utile.
20. Asociațiile de judecători pot facilita, de asemenea, întâlnirile cu reprezentanții societății civile care sunt capabili să exprime așteptările societății cu privire la sistemul de justiție și la administrarea justiției¹⁵.
21. Un obiectiv evident al unei asociații de judecători este crearea unei rețele între membrii săi. Aceasta reunește judecători care își exercită profesia în mod individual sau în colegiu de judecători, având totuși interese și nevoi comune. Oferind oportunitatea de dialog și critică între judecători, aceștia ajută la îmbunătățirea independenței prin autocritică din cadrul sistemului judiciar și pentru a dezvolta un sistem de justiție puternic bazat pe valori. Fiind împreună într-o asociație, aceasta îi conduce pe judecători la un schimb de experiență și cele mai bune practici¹⁶. Acest lucru este cel mai fructuos în cazul în care judecătorii de la diferite niveluri ale instanțelor și diferite jurisdicții se reunesc. Asociațiile de judecători pot fi, de asemenea, locul pentru aprofundarea cunoștințelor

¹⁴ În ceea ce privește rolul sistemului judiciar, a se vedea Avizul nr. 18 al CCJE (2015) privind poziția sistemului judiciar și relațiile sale cu celelalte puteri de stat într-o democrație modernă.

¹⁵ CM / Rec (2010) 12, paragraful 20.

¹⁶ Ca și în cazul schimburilor între judecătorii aceleiași instanțe, deoarece în multe state membre, se organizează întâlniri între ele cu scopul „de a disemina evoluțiile juridice în materie de jurisprudență și de bune practici profesionale”, a se vedea raportul CEPEJ privind „Încetarea izolării judecătorilor – principiile privind îmbunătățirea abilităților și competențelor judecătorului, consolidarea schimbul de cunoștințe și colaborarea și depășirea culturii de izolare judiciară” din 6 decembrie 2019, CEPEJ (2019) 15, p. 8.

judecătorilor specializați și contribuie în acest fel la consecvență și uniformizare în aplicarea legii. Și nu în ultimul rând, asociațiile de judecători ajută la dezvoltarea unui spirit comun pentru independența sistemului judiciar, a drepturilor omului și a statului de drept.

22. Asociațiile de judecători facilitează, de asemenea, cooperarea transfrontalieră și permit schimburi cu asociații din alte state membre. Se asociază și la nivel european prin intermediul unei serii de asociații și organizații judiciare europene. În acest fel, asociațiile naționale de judecători deschid poarta pentru schimbul internațional de experiență al membrilor acestora și joacă un rol important în diseminarea standardelor europene în interiorul comunităților naționale de judecători.
23. Pe baza aspectelor importante menționate mai sus ale asociațiilor de judecători și ale semnificației acestora întru susținerea valorilor fundamentale ale sistemelor judiciare din statele membre, CCJE consideră că este foarte recomandabil ca în fiecare sistem de justiție să existe, cel puțin o astfel de asociație de judecători.

V. Cum își pot atinge obiectivele asociațiile de judecători

A) În cadrul sistemului judiciar

24. În promovarea și apărarea independenței judecătorilor și a justiției, asociațiile de judecători trebuie să desfășoare o gamă largă de activități. Independența unui judecător individual necesită un sistem judiciar independent¹⁷. Independența exclude nu numai influența din exterior, dar și din interiorul sistemului judiciar¹⁸. Asociațiile de judecători se pot ciocni adesea de amenințări, critici și atacuri neloiale. Dar este mult mai dificil să contracareze intervenția necuvenită sub formă de decizii ale autorităților competente care influențează cariera judecătorilor (de ex. în proceduri de numire, promovare, transfer, disciplinare și de evaluare etc.) sau de tot felul de decizii privind administrarea instanțelor judecătorești.
25. Competența pentru astfel de decizii este încredințată Consiliilor Judiciare (Consiliul Superior al Magistraturii), organelor de administrație a instanțelor, președinților instanțelor și, uneori, chiar puterii executive (Guvernul sau Ministrul Justiției). Prin urmare, pentru a-și atinge obiectivele, asociațiile de judecători trebuie să fie în contact și să se adreseze acestor organisme.
26. Astfel de contacte ar trebui să se bazeze pe deschidere, respect reciproc pentru rolurile și jurisdicțiile lor respective și disponibilitatea de a asculta argumentele celuilalt. Asociațiile de judecători nu ar trebui să intervină în deciziile de carieră, dar pot monitoriza dacă actorii competenți urmează procedura corectă și aplică criteriile corecte.
27. Administratorii instanțelor ar trebui să fie conștienți de faptul că asociațiile de judecători nu numai că transmit poziția membrilor lor, dar sunt și susținători activi ai membrilor lor. Foarte des, practicienii știu cel mai bine ce este necesar în practică. CCJE a recomandat ca corpul de judecători ai unei instanțe să consulte (să ofere recomandări, să consilieze) președintele instanței¹⁹. Într-un mod similar, asociațiile de judecători ar putea

¹⁷ Recomandarea CM (2010) 12, paragraful 4

¹⁸ CtEDO Parlov-Tkalcic vs. Croația, nr. 24810/06, par. 86, Agrokompleks vs. Ucraina, nr. 23465/03, para 137 et alt.

¹⁹ Avizul CCJE nr. 19 (2016) privind rolul președinților de instanțe, paragraful 19.

- juca, de asemenea, un astfel de rol consultativ față de administratorii instanțelor sau organele de administrare a instanțelor de toate nivelurile.
28. Mai ales la nivelul administrației instanței, care este responsabilă de adoptarea diverselor directive și reglementări, implicarea asociațiilor de judecători în ceea ce privește obiectivele strategice și aspectele importante de aplicare generală, ar putea fi fructuoasă și recomandabilă.
 29. În majoritatea statelor membre, deciziile privind cariera judecătorilor și / sau administrarea instanțelor judecătorești este încredințată Consiliului pentru justiție (Consiliului Superior al Magistraturii)²⁰. Misiunea lor generală este de a proteja independența sistemului judiciar și a judecătorilor individuali și Statul de Drept²¹. Astfel, sarcinile Consiliilor pentru sistemul judiciar și obiectivele asociațiilor de judecători coincid. De multe ori, vor exista opinii și viziuni comune ale acestora, dar pot apărea totuși opinii diferite între asociațiile de judecători și Consiliile pentru justiție, acestea din urmă având de obicei o compoziție mixtă de judecători și non-judecători. În astfel de situații ar trebui să aibă loc un schimb deschis de opinii.
 30. În căutarea pentru cele mai bune practici, CCJE a aflat că, în două state State membre²², există consilii consultative formate, printre altele, din reprezentanți ai asociațiilor de judecători și procurori, în cazul în care sunt probleme cu privire la interesele lor profesionale, inclusiv cu privire la statutul, condițiile de muncă, remunerația și alte astfel de chestiuni, acestea sunt discutate și se pregătesc recomandări neobligatorii privind modificările legislative relevante. CCJE încurajează astfel de inițiative.
 31. CCJE a luat act de faptul că în mai multe state membre, asociația judecătorilor are o anumită influență asupra selecției membrilor Consiliului judiciar fie prin faptul că are dreptul de a transmite o opinie asupra candidaților²³, fie prin faptul că sprijină candidații care au nevoie de un anumit număr de colegi care îi propun²⁴, fie având posibilitatea de a nominaliza judecători pentru Consiliul Judiciar²⁵ sau chiar au obligația legală de a nominaliza candidați pentru funcția de membru al Consiliului Judiciar²⁶ sau care au prin lege obligația de a lua o poziție în ceea ce privește selecția candidaților²⁷, sau chiar au posibilitatea să aleagă ei înșiși membri în Consiliul Judiciar²⁸.
 32. Deși există condiția ca aceste posibilități să nu aducă atingere independenței activității Consiliului pentru Justiție, o astfel de participare a asociațiilor de judecători, la selecția membrilor acestui Consiliu, ar putea fi binevenită. Trebuie totuși de ținut cont de faptul ca un astfel de sistem să nu ducă la politizarea alegerilor și a lucrărilor Consiliului. În orice caz, nu ar trebui să existe discriminare și membrii unei asociații de judecători ar trebui să fie liberi să devină membri ai unui Consiliu judiciar.

²⁰ Avizul CCJE nr. 10 (2007) privind Consiliul pentru justiție în serviciul societății, paragraful 42.

²¹ Ibidem, paragrafele 8ff și 41f.

²² Belgia (Consiliul consultativ al magistraturii), Bulgaria (Consiliul de parteneriat).

²³ Bulgaria

²⁴ România, Spania

²⁵ Norvegia (propunerea judecătorilor ca membri ai comisiei de numire), Slovacia (propunere ca orice asociație din societatea civilă).

²⁶ Azerbaidjan (două nominalizări pentru fiecare dintre cele șapte funcții de judecători)

²⁷ Olanda

²⁸ Macedonia de Nord (președinte și un membru și deputați).

33. Multe asociații de judecători sunt implicate în formarea judecătorilor fie prin organizarea instruirilor sau dezvoltarea materialelor de instruire și a metodelor de instruire²⁹, prin furnizarea formatorilor cu experiență sau cel puțin prin transmiterea recomandărilor către instituția care organizează instruirea. CCJE, în Avizul său nr. 4 (2003) privind instruirea potrivită inițială și continuă pentru judecători la nivel național și european, indică că sistemul judiciar ar trebui să joace un rol major în organizarea formării judecătorilor sau să fie responsabil de ea însăși și că instruirea nu ar trebui încredințată puterilor executive sau legislative³⁰. Implicarea asociațiilor de judecători, care sunt apropiate de necesitățile și de experiența practică a membrilor lor este, prin urmare, foarte potrivită.
34. Principiile etice ale conduitei profesionale ar trebui elaborate chiar de judecători³¹. Faptul că judecătorii se asociază voluntar și că există un forum de schimb și dezbateră garantează un angajament puternic din partea judecătorilor față de orice principii de conduită întocmită de asociațiile de judecători³², sau dezvoltarea unor astfel de principii acolo unde asociațiile de judecători sunt cel puțin intens implicate³³.
35. Din aceleași motive, asociațiile de judecători sunt, de asemenea, bine poziționate pentru a înființa un organism care să consulte judecătorii confrunțați cu o problemă legată de etica profesională sau compatibilitatea activităților nejudiciare cu statutul lor³⁴.
36. În unele state membre, asociațiile de judecători reprezintă judecătorii în procedurile disciplinare dacă aceștia solicită reprezentare. Nu poate exista nici o obiecție față de asociațiile de judecători care își reprezintă membrii în proceduri disciplinare și care contribuie la asigurarea unei proceduri echitabile, mai ales dacă astfel de proceduri sunt abuzive pentru a îndepărta din sistem anumiți judecători. Dar trebuie să aveți grijă să evitați orice aparență că asociațiile de judecători sunt protectorii judecătorilor cu adevărat vinovați de abateri. Promovarea unei responsabilități credibile a judecătorilor și a sistemului judiciar este o sarcină importantă a asociațiilor de judecători.

B) În raport cu alte puteri de stat

37. CCJE consideră că asociațiile de judecători ar trebui să evite orientarea activităților lor în funcție de interesele partidelor politice sau ale candidaților la funcții politice și aceștia nu ar trebui să se implice în probleme politice care sunt în afara obiectivelor lor.

²⁹ Austria, Azerbaidjan, Belgia, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Germania, Grecia, Lituania, Muntenegru, Macedonia de Nord, Polonia, România, Federația Rusă, Slovenia, Spania, Elveția, Ucraina, Regatul Unit.

³⁰ Avizul nr. 4 al CCJE (2003) privind instruirea inițială și continuă adecvată pentru judecători la nivel național și nivelurile europene, paragraful 16, a se vedea, de asemenea, Carta europeană a statutului judecătorilor, punctul 2.3.

³¹ Avizul nr. 3 al CCJE (2002) privind principiile și regulile care guvernează conduita profesională a judecătorilor, în special etică, comportament incompatibil și imparțialitate, paragrafele 48 lit ii și 49 lit iii; Vezi și Recomandarea (2010) 12, paragraful 73.

³² Există coduri de etică elaborate de asociații de judecători din Austria, Bulgaria, Croația, Danemarca, Finlanda, Islanda, Italia, Malta, Țările de Jos, Norvegia, Slovenia, Spania, Elveția.

³³ O altă implicare a asociației de judecători în stabilirea standardelor etice: Azerbaidjan, Belgia, Estonia, Germania, Irlanda, Lituania, Luxemburg, Muntenegru, Macedonia de Nord, România, Slovacia, Suedia, Turcia, Ucraina, Regatul Unit.

³⁴ Avizul nr. 3 al CCJE (2002) privind principiile și regulile care guvernează conduita profesională a judecătorilor, în special etică, comportament incompatibil și imparțialitate, punctul 49 lit iv și Recomandarea (2010) 12, alin. 74.

38. Asociațiile de judecători reprezintă experiența și opinia judecătorilor și prin urmare, aceștia au nevoie de modalități de a transmite considerațiile și propunerile lor celorlalte puteri de stat. CCJE este de acord cu observațiile din expunerea de motive la articolul 1.8 din Carta europeană a statutului judecătorilor în care se spune că „judecătorii ar trebui asociați(consultați) în determinarea bugetului general judiciar și a resurselor alocate instanțelor individuale, ceea ce implică stabilirea unor proceduri de consultare și reprezentare la nivel național și la nivel local. Acest lucru se aplică, de asemenea, în general, pentru administrarea justiției și a instanțelor judecătorești ”și„, consultarea judecătorilor prin intermediul reprezentanților lor sau prin intermediul asociațiilor profesionale cu privire la orice modificare propusă în statutul lor sau orice modificare propusă cu privire la baza pe care sunt remunerați, sau în ceea ce privește bunăstarea lor socială, inclusiv pensia, ar trebui să asigure faptul că judecătorii nu sunt lăsați în afara procesului decizional în aceste domenii”.
39. Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a considerat că „democrația participativă, bazată pe dreptul de a căuta să determine sau să influențeze exercitarea puterilor și responsabilităților unei autorități publice, contribuie la democrația reprezentativă și directă și că dreptul la participarea civilă la luarea deciziilor politice ar trebui să fie asigurat persoanelor fizice, organizațiilor neguvernamentale (ONG-urilor) și societății civile(publicului larg)”³⁵. În legătură cu organizațiile neguvernamentale, Comitetul Miniștrilor a recunoscut „contribuția esențială adusă de organizațiile neguvernamentale (ONG-uri) la dezvoltarea și realizarea democrației și a drepturilor omului, în special prin promovarea conștientizării publicului, participarea la viața publică și asigurarea transparenței și a responsabilității autorităților publice ”³⁶. ONG-urile ar trebui consultate în timpul elaborării legislației primare și secundare care le afectează statutul, finanțarea sau sferile de operare³⁷.
40. CCJE este convins că aceste posibilități de participare ar trebui, de asemenea, să fie încredințate asociațiilor de judecători, deși nu sunt organizații care reprezintă societatea civilă, dar sunt organizații, ai căror membri sunt deținători de funcții în cadrul uneia din cele trei puteri în stat. CCJE, în Avizul său nr. 18 (2015) privind poziția sistemului judiciar și relațiile sale împreună cu celelalte puteri de stat într-o democrație modernă, oferă îndrumări în ceea ce privește discuția cu alte puteri ale statului³⁸, dialogul cu publicul³⁹ și necesitatea constrângerii în relațiile dintre cele trei puteri⁴⁰. Acest aviz ar trebui, să fie într-un mod similar, folosit ca sursă de îndrumare în ceea ce privește relațiile dintre judecători și asociațiile, pe de o parte, și puterile legislative și executive, pe de altă parte.
41. CCJE susține participarea asociațiilor de judecători la procedura legislativă în cazul proiectelor de legi cu privire la domeniul justiției care sunt prezentate de către executiv. Când se înființează comisii de reformă sau grupuri de proiecte strategice similare,

³⁵ Orientări pentru participarea civilă la luarea deciziilor politice, CM (2017) 83, preambul.

³⁶ Recomandarea CM / Rec (2007) 14 privind statutul juridic al organizațiilor neguvernamentale din Europa, preambul, alin. 2

³⁷ Ibidem, paragraf 77.

³⁸ Avizul CCJE nr. 18 (2015) privind poziția sistemului judiciar și relațiile sale cu celelalte puteri ale statului într-o democrație modernă, paragraful 32.

³⁹ Ibidem, paragraf 33.

⁴⁰ Ibidem, paragraf 40 și 53-55.

reprezentanții asociațiilor de judecători desemnați de asociația lor ar trebui să fie implicați. La general, ar trebui solicitată opinia asociațiilor de judecători și luată în considerare de puterea executivă la toate nivelurile în ceea ce privește reformele și proiectele judiciare, inclusiv aspectele bugetare și alocarea resurselor, condițiile de muncă și toate aspecte ce privesc statutul judecătorilor.

42. În unele state membre, participarea formală a asociațiilor de judecători la procedura de elaborare și modificare a legilor este asigurată printr-o reglementare prin Regulamente oficiale sau prin lege⁴¹. În câteva alte state membre, aceasta este o practică cel puțin constantă⁴². CCJE salută practica care oferă asociațiilor de judecători posibilitatea de a lua în considerare și de a comenta proiectele de legi în materie legată de statutul judecătorilor și de administrarea instanțelor, pentru care ar trebui prevăzut un timp adecvat și a cărui rezultat ar trebui să fie luat, în serios, în considerare. În același timp, asociațiile de judecători ar trebui să rămână în afara subiectelor controversate politic, care nu se află în sfera obiectivelor asociației.
43. CCJE consideră că este o sarcină esențială a asociațiilor de judecători să se angajeze în mod responsabil în căutarea posibilităților de a îmbunătăți în continuare sistemul de justiție și de a întări Statul de Drept (supremația legii).

C) În interacțiunea cu societatea în general

44. Asociațiile de judecători sunt deosebit de bine poziționate pentru a juca un rol important în informarea presei și a publicului larg cu privire la activitatea și prioritățile sistemului judiciar, inclusiv la atribuții și puterile judecătorilor, precum și rolul sistemului judiciar și al celorlalte puteri de stat într-un stat democratic guvernat de statul de drept.
45. CCJE constată cu satisfacție că multe asociații de judecători contribuie într-o manieră semnificativă și eficientă la măsurile care vizează încurajarea relațiilor și a înțelegerii între sistemul judiciar și publicul larg, cum ar fi programe de educație juridică, materiale informative, evenimente deschise în instanță, dezbateri publice, prezentări, alte programe de informare etc⁴³. Astfel de măsuri sunt cele mai eficiente dacă sunt exercitate de către cei care lucrează în sistem. Prin urmare, asociațiile de judecători ar trebui să se implice ei înșiși în aceste activități. De asemenea, s-ar părea că a devenit mai obișnuit că asociațiile de judecători organizează conferințe, exercită politici media active și utilizează rețelele sociale în munca lor, toți pașii pe care CCJE îi salută.
46. Asociațiile de judecători lucrează uneori împreună cu ONG-uri în urmărirea anumitor obiective. Acest lucru poate îmbunătăți probabilitatea de a atinge astfel de obiective comune, cu condiția că se evită orice politizare.

VI. De ce este au nevoie asociațiile de judecători ca să își îndeplinească sarcinile

⁴¹ Austria (în ceea ce privește instanțele ordinare), Estonia, Germania, Grecia, Islanda, Muntenegru, Republica Moldova, Olanda, România, Slovacia.

⁴² Finlanda, Italia, Polonia, Elveția.

⁴³ Avizul CCJE nr. 7 (2005) privind justiția și societatea, capitolul A: Relațiile instanțelor cu publicul, paragrafele 10-20 și Avizul nr. 6 al CCJE (2004) privind un proces echitabil într-un termen rezonabil și rolul judecătorului în procese, luând în considerare mijloacele alternative de soluționare a litigiilor, capitolul A: Accesul la justiție, par. 11-18.

A. Principii Generale

47. În 2014, Comisia de la Veneția și Biroul OSCE pentru instituții democratice și Drepturile Omului (OSCE / ODIHR) au adoptat Principii comune privind libertatea de asociere⁴⁴ (în continuare „Principii privind libertatea de asociere”), care se referă la dreptul fundamental de a forma și de a adera la asociații. CCJE este de acord cu aceste principii. Cele mai multe dintre standardele stabilite în documentul respectiv pot fi aplicate și asociațiilor de judecători.
48. În special, CCJE reamintește următoarele standarde:
- a) oricine are dreptul în mod egal la dreptul de asociere⁴⁵;
 - b) formarea și înregistrarea (acolo unde este cazul) nu ar trebui să fie împovărătoare inutilă sau descurajantă⁴⁶;
 - c) principiul autogovernării trebuie respectat și activat⁴⁷, ceea ce înseamnă printre altele că orice influență din exterior asupra obiectivelor și asupra implementării lor, privind structura internă⁴⁸ și selecția membrilor unei asociații de judecători⁴⁹, ar trebui interzisă;
 - d) posibilitatea de a fi implicat într-un proces transparent de elaborare a legii și dialog⁵⁰ și posibilitatea de a face comentarii asupra rapoartelor de stat către actorii internaționali, ar trebui să fie garantată⁵¹;
 - e) încetarea sau suspendarea activităților ar trebui să fie posibilă numai în mod foarte excepțional, în cazuri limitate⁵² și ar trebui revizuite de un tribunal independent⁵³;
 - f) utilizarea noilor tehnologii ar trebui permisă așa cum este pentru toată lumea; măsurile de supraveghere care vizează, în mod specific, monitorizarea asociațiilor și blocarea site-urilor lor web, ar trebui să fie interzisă⁵⁴.

B. Statutul special al judecătorilor

49. În ceea ce privește asociațiile de judecători, pare necesar să se ia în considerare unele caracteristici provenind din poziția și sarcinile speciale ale judecătorilor. Judecătorii trebuie să fie independenți și imparțiali. Judecătorii trebuie nu numai să fie independenți și imparțiali, ci și să fie văzuți ca fiind astfel. Judecătorii formează sistemul judiciar, care este una dintre cele trei puteri ale statului, dar este o putere care revine judecătorilor individuali sau completelor acestora.
50. Pentru justiție, ca ramură a puterii de stat, nu este la fel de ușor ca și pentru executiv sau puterile legislative, ambele susținute de partide politice și ierarhii, să constituie o voință comună și să comunice într-un mod unit cu celelalte puteri, mass-media și societatea în general.

⁴⁴ Comisia de la Veneția și Orientările comune OSCE / ODIHR privind libertatea de asociere, VC CDL-AD (2014) 046 resp. OSCE / ODIHR Legis Nr. GDL-FOASS / 263/2014.

⁴⁵ Ibidem, paragraf 122ff

⁴⁶ Ibidem, paragraf 151

⁴⁷ Ibidem, paragraf 169, 171

⁴⁸ Ibidem, paragraf 175

⁴⁹ Ibidem, paragraf 174

⁵⁰ Ibidem, paragraf 183 și 184

⁵¹ Ibidem, paragraf 186

⁵² Ibidem, paragraf 244,245,251

⁵³ Ibidem, paragraf 244,256

⁵⁴ Ibidem, paragraf 265,270,271

51. Judecătorii se bucură, de asemenea, de dreptul fundamental la libertatea de exprimare⁵⁵, deși individual judecătorii sunt limitați de reguli de confidențialitate cu privire la cazurile lor și alte informații, atunci când vine vorba de emiterea declarațiilor și exprimarea gândurilor lor.
52. Impactul declarației unui judecător are cu siguranță un efect limitat. Asociațiile de judecători pot contribui la remedierea acestor dezavantaje inerente în două moduri. Ele pot ajuta la găsirea unei poziții comune și pot transmite această poziție în mod eficient către actorii din exterior.
53. Dacă există mai multe asociații de judecători în cadrul sistemului de justiție, asociațiile de judecători au uneori poziții diferite în ceea ce privește anumite probleme comune. Deși pluralismul îmbogățește dezbateră democratică privind justiția, CCJE salută eforturile asociațiilor în găsirea unei poziții comune cu privire la chestiuni importante pentru a avea un impact mai puternic asupra altor actori din cadrul și din afara sistemului de justiție.
54. CCJE recunoaște importanța și valoarea asociațiilor de judecători. Ele au potențialul de a contribui în mod semnificativ la Statul de Drept în Statele Membre chiar dacă caracteristicile mai sus menționate ale asociațiilor compuse din judecători, au ca rezultat anumite limitări și atenționări.
55. CCJE este convins că cerința ca asociațiile de judecători să fie independente, iar organismele de autoguvernare sunt un element esențial care, pe de o parte, este un aspect al dreptului fundamental de a forma și de a adera la asociații, dar este, de asemenea, strâns legat de independența judecătorilor și a justiției și principiul divizării și echilibrului puterilor statului. Deși asociațiile de judecători nu sunt purtătorii acestor drepturi constituționale, în practică, presiunea și influența pot fi puse indirect asupra judecătorilor și justiției, dacă se exercită influență asupra asociațiilor de judecători.
56. Prin urmare, este absolut necesar ca obiectivele, structura internă, calitatea de membru, iar selecția conducerii asociațiilor de judecători să fie liberă de influență externă sau control.
57. Calitatea de membru al unei asociații nu ar trebui să aibă nici o influență asupra carierei judecătorilor și nu ar trebui să ofere nici avantaje, nici dezavantaje. Membrii nu ar trebui să fie obligați să își dezvăluie calitatea de membru⁵⁶, fiind astfel supuși unei interferențe în dreptul lor la confidențialitate cu privire la astfel de date sensibile. Având în vedere că asociațiile de judecători își protejează interesele în această privință, datele despre membri trebuie tratate așa cum ar fi sindicatele, pentru care este exclusă divulgarea⁵⁷. Chiar dacă reglementările impun judecătorilor să facă acest lucru, să declare active și interese pentru a face posibile conflicte de interese transparente, aceasta nu poate include obligația declarării apartenenței la asociații de judecători, deoarece nu există nici un

⁵⁵ Hotărârile CtEDO în cauza Baka împotriva Ungariei, 23 iunie 2016; Harabin împotriva Slovaciei, 20 noiembrie 2012; a se vedea de asemenea, articolul 11 din CEDO

⁵⁶ A se vedea Avizul Biroului CCJE privind modificările din 11.8.2017 ale Legii privind sistemul judiciar bulgar din 2.11.2017 (CCJE-BU (2017) 10), paragrafele 10-16.

⁵⁷ Ibid., Paragraful 13, și Organizația Internațională a Muncii (OIM) Rezumatul deciziilor și principiilor Comitetului pentru libertatea de asociere a Corpului de conducere al OIM, ediția a cincea (revizuită), 2006, para. 866.

conflict de interese între calitatea de membru într-o asemenea asociație și exercitarea funcției judiciare.

C. Resurse și guvernare

58. În funcție de gama de obiective și mijloace prevăzute pentru a le pune în aplicare, asociațiile de judecători au nevoie de resurse în diferite măsuri. Taxele de membru sunt sursa primară de venit pentru majoritatea asociațiilor. Taxele nu ar trebui să fie discriminatorii sau prohibitive și, prin urmare, riscă să excludă judecătorii care nu și le pot permite.
59. Adesea, vor fi necesare resurse financiare sau echipamente suplimentare sau de altă natură. CCJE aprobă cererea exprimată în Ghidul privind libertatea de asociere că „asociațiile trebuie să aibă libertatea de a căuta, primi și utiliza resurse financiare, materiale și umane, indiferent dacă acestea provin din surse interne, străine sau internaționale, pentru desfășurarea activităților lor”⁵⁸. Oricare ar fi finanțarea disponibilă, aceasta trebuie să fie transparentă și să nu afecteze sau să dea impresia că afectează independența asociațiilor de judecători.
60. Multe asociații câștigă unele venituri din publicații, activități de formare, organizare seminarii, conferințe și alte evenimente sau participarea la nivel național sau internațional în diverse proiecte. Alții beneficiază de activele lor, de donații, moșteniri și subvenții. Dacă se utilizează surse suplimentare de venit, trebuie să se acorde cea mai mare atenție ca independența asociației să nu fie afectată și nici măcar să nu existe aparența unei influențe asupra activităților asociației. Acest lucru trebuie luat în considerare și în cazul în care sprijinul se acordă de la bugetul de stat și se bazează pe anumite condiții. Cheltuirea banilor publici din bugetul de stat necesită în mod normal un anumit control financiar. Prin urmare, trebuie respectată prudență nu numai în ceea ce privește dependența de o astfel de finanțare, dar și în ceea ce privește controlul exercitat, care nu poate include niciodată controlul conținutului sau priorității activităților.
61. Finanțarea asociațiilor de judecători nu ar trebui să aducă atingere caracterului lor non-profit, care înseamnă că generarea de venituri nu trebuie să fie scopul lor principal. O asociație nu trebuie să distribuie între membrii săi nici un profit rezultat din activitățile sale, ci ar trebui investiți în asociație pentru îndeplinirea obiectivelor sale⁵⁹. Asociațiile judecătorilor ar trebui să aibă în vigoare reguli stricte de transparență cu privire la finanțarea lor.

D. Structura internă

62. Asociațiile de judecători pretind că acționează în numele membrilor lor și că sunt conduse de o voință comună. Acest lucru necesită o structură democratică în cadrul asociației și deciziile să fie luate și activitățile exercitate într-un mod transparent. Acest lucru este și mai important dacă asociațiile, datorită reprezentativității lor ridicate,

⁵⁸ Liniile directoare comune privind libertatea de asociere, paragraful 32.

⁵⁹ Ibidem, paragraf 43.

intenționează să vorbească în numele tuturor judecătorilor sau toți judecătorii unei anumite jurisdicții.

63. Pentru a îndeplini aceste cerințe, CCJE recomandă ca conducerea asociației (președintele, consiliul executiv, alții) să fie aleși într-un mod democratic și nediscriminatoriu de către membrii lor sau de delegații aleși de membrii lor. Deciziile consiliului sau a altor organe executive ar trebui să fie transparente și motivate. Ar trebui să existe un dialog deschis dintre membri și conducerea asociației, oferind o șansă echitabilă fiecărui grup din cadrul asociației să fie auzit, fără nicio discriminare.

E. Relațiile cu partidele politice

64. Asociațiile de judecători și conducerea lor nu ar trebui să facă parte din sau să fie afiliați la un partid politic. Încercările partidelor politice sau ale grupurilor de interese, de a influența politica asociației sau alegerile printre membrii asociației ar trebui respinse în mod clar. Reprezentantii asociației nu trebuie priviți ca agenți ai grupurilor politice, ci ca actori care sunt dedicați doar intereselor sistemului de justiție. Asta nu înseamnă că asociațiile de judecători nu interacționează cu partidele politice. Pentru a transmite și a lupta pentru nevoile și reformele necesare ale sistemului de justiție, statul de drept și respectul pentru drepturile omului, asociațiile de judecători pot fi nevoite să se angajeze, dacă sunt necesare dezbateri, în discuții (schimb de experiență), cu partide politice care s-au angajat să promoveze și să susțină democrația și supremația legii.
65. CCJE nu este în favoarea sistemelor în care diferite grupuri de membri din cadrul unei asociații sunt sponsorizați, desemnați sau susținuți de diferite partide politice, mai ales în perioadele de campanii pentru alegerea reprezentanților asociației.

F. Asociațiile de judecători și sindicatele

66. Condițiile de muncă ale judecătorilor, remunerația, pensia și securitatea acestora ar trebui să fie protejate de stat. Astfel, judecătorii se confruntă cu o provocare similară de a proteja și îmbunătăți situația lor personală, la fel ca alți indivizi față de angajatorii lor și, în acest sens, asociațiile de judecători au interese similare cu sindicatele.
67. Judecătorii pot forma, de asemenea, sindicate și adera la sindicate⁶⁰. Legislația poate impune unele restricții asupra acestor drepturi cu privire la judecători, dar aceste restricții nu trebuie să priveze în totalitate judecătorii de aceste drepturi fundamentale⁶¹.
68. Practica apartenenței judecătorilor la sindicatele din statele membre variază considerabil. În unele state membre, tradiția juridică și culturală consideră că apartenența este incompatibilă cu poziția și rolul unui judecător. În alte state membre, unii judecători sunt membri ai sindicatelor și ai asociațiilor de judecători în același timp. Și există unele asociații de judecători care sunt recunoscute ca sindicate sau se poziționează ei înșiși ca atare⁶². Uneori, statutul de sindicat le oferă mijloace suplimentare.
69. Aceste tradiții diferite trebuie respectate. Cu toate acestea, CCJE trebuie să sublinieze necesitatea de a avea grijă ca, în cazul în care sindicatele sunt dominate de politica

⁶⁰ Comentariul principiilor de la Bangalore de conduită judiciară, paragraful 176

⁶¹ A se vedea CtEDO *Matelly împotriva Franței*.

⁶² Finlanda, Franța, Grecia, Luxemburg (asociația este o subsecțiune neînregistrată a unei uniuni pentru funcționarii publici), Olanda.

partidelor politice, o asemenea politizare nu trebuie să afecteze judecătorii și imaginea acestora. Altfel, o astfel de practică ar putea să conducă la acuzații de părtinire și lipsă de imparțialitate.

VII. Statutul, obiectivele și rolul asociațiilor internaționale de judecători

70. În ultimele decenii, Europa a dezvoltat foarte repede un spațiu juridic comun. Pe de o parte, au fost create tot mai multe instrumente pentru cooperarea transfrontalieră între sistemele de naționale. Pe de altă parte, sub umbrela CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, valorile europene fundamentale comune au avut un impact direct asupra sistemelor juridice naționale și asupra funcționării lor. În paralel, dezvoltarea jurisprudenței și puterea de stabilire a standardelor și puterea de executare a reglementărilor comune a fost parțial transferată către actorii de nivel european. Aceste noi instituții europene au fost create și completate prin influența membrilor puterii executive sau legislative naționale.
71. Evoluțiile descrise mai sus au fost însoțite, pe pași, de reprezentanții puterilor judiciare naționale, care au ajuns, la fel, să se implice și la nivel european. Au fost înființate mai multe asociații europene de judecători, dintre care unele sunt federații ale asociațiilor naționale, în timp ce altele au drept membri judecători din diferite țări, iar altele oferă dreptul de aderare în calitate de membru asociațiilor de judecători naționale, precum și judecătorilor individuali.
72. Pentru membrii lor, astfel de asociații oferă o oportunitate importantă de schimb de experiență ale diferitelor sisteme juridice și ale interpretării standardelor comune și valorilor.
73. La fel ca asociațiile naționale de judecători, asociațiile europene de judecători sunt angajate la obiectivele apărării și promovării independenței judecătorilor și a sistemului judiciar și protejarea și promovarea statului de drept.
74. Ei încearcă să stabilească un dialog cu actorii de nivel european, să contribuie la stabilirea standardelor la acest nivel și să atragă atenția autorităților europene asupra problemelor din sistemele de justiție din statele membre.
75. Asociațiile europene de judecători observă evoluțiile sistemelor de justiție din statele membre și conformitatea acestora cu standardele europene. Ele sunt un punct de contopire a unei vaste experiențe și o platformă de schimb între sistemele judiciare naționale, lucrând împreună la promovarea standardelor europene. Asociațiile europene contribuie considerabil la informarea membrilor lor despre evoluțiile europene, despre noua jurisprudență și stabilirea standardelor, contribuind și la instruirea cu privire la standardele europene.
76. Prin apartenența lor la asociațiile europene de judecători, asociațiile naționale au o oportunitate mai bună de a semnaliza problemele autorităților europene și acestea își pot întări propria lor influență datorită reputației asociațiilor europene. În statele membre, argumentele sunt uneori luate mai în serios dacă sunt prezentate de un actor european.
77. CCJE, care a acceptat asociațiile europene de judecători ca observatori, este recunoscător pentru contribuțiile lor fructuoase la reflecțiile sale. CCJE recomandă și altor actori europeni să urmeze acest exemplu pentru a implica aceste asociații în munca lor.

VIII. Modul în care statele membre ar trebui să se ocupe de asociațiile de judecători

78. Principalele obiective ale asociațiilor de judecători - promovarea și apărarea independenței judecătorilor și a sistemului judiciar, statul de drept și drepturile omului – sunt aliniate cu principiile fundamentale ale Consiliului Europei și cu angajamentele Statelor sale Membre. Acest interes comun ar trebui să ducă la eforturi comune ale asociațiilor de judecători și Statele Membre.
79. Statele nu trebuie doar să se abțină de la aplicarea unor restricții indirecte nerezonabile asupra dreptului de a se aduna pașnic, de a se asocia și asupra dreptului la libertatea de exprimare⁶³, dar trebuie, de asemenea, să și protejeze aceste drepturi⁶⁴.
80. Prin urmare, Statele Membre ar trebui să ofere un cadru care să permită judecătorilor să își exercite în mod liber dreptul de asociere și în cadrul căruia pot fi asociații de judecători care lucrează fructuos pentru a-și îndeplini obiectivele.
81. Asociațiile de judecători și Statele Membre ar trebui să se angajeze într-un mod deschis și transparent, într-un dialog bazat pe încredere, despre toate problemele relevante referitoare la sistemul de justiție.
82. Politicienii ar trebui să se abțină de la încercarea de a influența judecătoria sau asociațiile lor pentru a sprijini interesele politicii de partid, nici prin amenințări, acuzații nejustificate sau campanii media, nici prin furnizarea de promoții sau beneficii profesionale pentru membrii acestora, nici prin alte mijloace.
83. Statele Membre ar trebui să își folosească influența asupra instituțiilor europene și să sprijine inițiativele de a stabili și a facilita un dialog între aceste instituții și asociațiile europene de judecători.

IX. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

1. Asociațiile de judecători sunt organizații, non-profit, autonome, compuse din membrii judecători care solicită voluntar aderarea.
2. CCJE consideră că este de dorit ca în fiecare sistem de justiție, să existe cel puțin o asociație de judecători.
3. Statele Membre trebuie să ofere un cadru, în care dreptul judecătorilor de a se asocia și dreptul la libertatea de exprimare să poată fi exercitat în mod eficient și Statele trebuie să se abțină de la orice intervenții care ar putea aduce atingere independenței asociațiilor de judecători.
4. Cele mai importante obiective ale asociațiilor de judecători sunt stabilirea și apărarea independenței judecătorilor, protejarea statutului lor și asigurarea condițiilor de muncă adecvate pentru aceștia și încurajarea și promovarea Statului de Drept (Supremației Legii).
5. Asociațiile de judecători pot juca, de asemenea, un rol important în ceea ce privește instruirea și etica judecătorilor și să contribuie la reformele judiciare.

⁶³ A se vedea CtEDO *Kudeshkina împotriva Rusiei* (26.02.2009).

⁶⁴ Pentru obligațiile negative și pozitive, a se vedea CEDO *Öllinger împotriva Austriei*, par. 35 și alt; vezi Raportul de raportor special al ONU pentru drepturile la libertatea de întrunire pașnică și de asociere din 21 Mai 2012 (A / HRC / 20/27), punctele 33-42.

6. În virtutea rolului și a muncii lor, asociațiile de judecători pot oferi o contribuție decisivă la funcționarea sistemului de justiție și a statului de drept. În toate cazurile, o astfel de contribuție ar trebui să fie importantă și valoroasă.
7. Este recomandabil ca asociațiile de judecători să aibă posibilitatea de a lua în considerare și de a comenta (aviza) legislația cu privire chestiunile legate de statutul judecătorilor și de administrarea instanțelor judecătorești.
8. Un dialog între administratorii instanțelor și reprezentanții asociațiilor de judecători, bazat pe deschidere și respect reciproc pentru rolurile lor respective, va încuraja eficacitatea sistemului de justiție și a reformelor sale.
9. Asociațiile de judecători sunt bine plasate pentru a informa mass-media și publicul în general, despre rolul și funcționarea sistemului judiciar și a judecătorilor.
10. Asociațiile de judecători ar trebui să evite orientarea activităților în funcție de interesele partidelor politice sau candidații la funcții politice și nu ar trebui să se implice în probleme politice. Activitățile lor ar trebui să fie limitate la domeniul obiectivelor lor.
11. Asociațiile de judecători ar trebui să fie structurate într-un mod democratic. Finanțarea și luarea deciziilor ar trebui să fie transparentă cel puțin pentru membri.
12. Judecătorii nu pot fi obligați să își dezvăluie calitatea de membru al unei asociații de judecători.
13. Asociațiile de judecători facilitează cooperarea transfrontalieră și permit schimburi cu asociații din alte State Membre. Judecătorii se asociază și la nivel european prin intermediul asociațiilor și organizațiilor judiciare europene.
14. Asociațiile de judecători de la nivel european joacă un rol semnificativ în promovarea și protejarea valorilor europene și a standardelor juridice europene în domeniul statului de drept și drepturilor omului. Prin urmare, autoritățile naționale și internaționale ar trebui să acorde atenția cuvenită la munca acelor asociații.
15. CCJE recomandă instituțiilor europene să se bazeze pe și să utilizeze experiența și observațiile pe care asociațiile europene le colectează de la diferite State Membre și sisteme judiciare.
16. CCJE promovează schimburi regulate între asociațiile de judecători și instituțiile europene.